

بیماری های

هپاتیت

ویروسی

معاونت بهداشت
مرکز مدیریت بیماری‌های واگیر

شبکه هپاتیت ایران
IRAN HEPATITIS NETWORK

Baqyatallah Research Center for
Gastroenterology and Liver Disease
مرکز تحقیقات بیماری‌های گوارش و کبد
دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌ا - الاعظم (مخ)

بیماری هپاتیت ویروسی

بیماری هپاتیت ویروسی که به نامهای زردی و یرقان از گذشته های دور شناخته شده است، در چند دهه اخیر به دلیل پیشرفت در تشخیص و راههای پیشگیری و درمان آن اهمیت بیشتری یافته است. البته انواع دیگری از هپاتیت (التهاب یا ورم کبد) نیز وجود دارند که ناشی از مصرف داروها و مشروبات الکلی و همچنین برخی بیماریهای ارثی هستند.

کبد عضوی است از بدن که در سمت راست بالای شکم قرار داشته و در بسیاری از فعالیتهای حیاتی بدن مانند رویارویی با عفونت ها، توقف خونریزی، پاک کردن خون از سموم و ذخیره انرژی در بدن نقش مهمی بازی می کند. هپاتیت با شدت های مختلف دیده می شود، از بهبودی کامل گرفته تا ناقل بودن همیشگی و حتی مرگ برقی آسا و یا ابتلا به عوارض کشنده ای چون سرطان و سیروز.

نحوه انتقال از طریق ورود خون فرد ناقل هپاتیت به مخاط و یا خون فرد سالم است. برای پیشگیری از این اتفاق مراکز بهداشتی درمانی سراسر کشور افراد خانواده فرد آلوده به ویروس هپاتیت بی را به صورت رایگان واکسینه می نمایند. همین طور بیمار مبتلا به هپاتیت سی با مراجعه به مراکز بهداشتی درمانی می تواند واکسن هپاتیت بی را به صورت رایگان دریافت نماید.

انواع هپاتیت :

هپاتیت انواع مختلفی دارد از جمله هپاتیت های A، B، C، D و E. انواع A و E از راه آب و غذا و مواد خوراکی و و انواع B، C و D از راه خون و تماس جنسی منتقل می شود. در حال حاضر هپاتیت B با واکسن قابل پیشگیری است.

نشانه ها :

ابتلا به هپاتیت گاه تنها آلودگی به ویروس بوده و هیچگونه نشانه ظاهری ندارد. اما این افراد می توانند ویروس بیماری را به دیگران انتقال دهند. شایان ذکر است در درصد کمی از بیماران، زردی یا یرقان رخ می دهد.

هپاتیت حاد :

در این حالت بیمار به نشانه هایی چون تب، علایم شبیه سرما خوردگی، بی اشتها، تهوع، استفراغ، درد شکم، بثورات پوستی، درد مفاصل و ادرار تیره و مدفوع کمرنگ دچار می شود، در پوست و چشم ها این زردی آشکارتر است.

هپاتیت مزمن:

شایعترین نشانه، ضعف و خستگی طولانی است. نارسایی کبد و سرطان ممکن است از عوارض پیشرفت بیماری باشند. به ندرت زردی خفیف یا خارش در بیماران وجود داشته و تشخیص آن تنها با آزمایش خون ممکن است.

راههای انتقال و پیشگیری

هپاتیت های B، C و D از راه خون و مایعات بدن، مادر به نوزاد و تماس جنسی

منتقل می شوند. هپاتیت B و C عموماً از راه خون منتقل گردیده اما از طریق سایر مایعات بدن نیز می تواند انتقال یابد (ادرار، اشک، بزاق و منی و ترشحات مهبل). همچنین بریدگی، خراش و استفاده از وسایل شخصی یکدیگر نظیر تیغ و مسواک می توانند ویروس هپاتیت را به فرد دیگری انتقال دهند. همچنین استفاده از سرنگ مشترک در معتادان بسیار خطرناک است. هرگونه استفاده از تیغ یا سوزن های غیر استریل چه در خالکوبی (تاتو)، دندانپزشکی، طب سوزنی و حجامت و چه در آرایشگاه، می تواند منجر به انتقال عفونت گردد. از طریق تماس جنسی حفاظت نشده (استفاده نکردن از کاندوم) نیز هپاتیت می تواند منتقل شود. اگر در خانواده یک فرد ناقل هپاتیت وجود داشته باشد، امکان انتقال بیماری به سایر افراد خانواده وجود دارد و نحوه انتقال از طریق ورود خون فرد ناقل هپاتیت به مخاط و یا خون فرد سالم است.

ویروس هپاتیت بی در اثر برخوردهای ساده روزانه مانند صحبت کردن، دست دادن، بوسیدن، در آغوش گرفتن و یا در مکانهایی مانند استخرها منتقل نمی شود. اصولاً معاشرت برای افراد مبتلا به هپاتیت بی معنی ندارد. ازدواج برای دختران و پسران مبتلا به هپاتیت بی معنی ندارد و طرف مقابل باید آزمایش داده و پس از آن تحت واکسن هپاتیت بی قرار گیرد. فرد آلوده به هپاتیت سی می تواند ازدواج کند و می تواند بچه دار شود ولی توصیه های بهداشتی را رعایت کند. افراد متاهل جهت بچه دار شدن، با پزشک معالج خود مشورت کنند. پرهیز از رفتارهای جنسی مخاطره آمیز به عنوان مثال ارتباط جنسی خارج از ازدواج، با افرادی که چند شریک جنسی دارند، همگی در پیشگیری از ابتلا به این بیماری بسیار موثرند. راههای انتقال هپاتیت B و C یکسان است اما خوشبختانه علیه هپاتیت B واکسن وجود دارد. اگر رخدادی باعث نگرانی شما از ابتلا به هپاتیت گشته است، مراجعه فوری شما به پزشک این امکان را می دهد که ریسک مبتلا شدن به هپاتیت را تا حد زیادی کاهش دهد.

- خوشبختانه هپاتیت سی با مصرف دارو به مدت کوتاه قابل درمان است و هپاتیت بی با دارو قابل کنترل است، اگرچه در مورد هپاتیت بی بیمار مادام العمر باید دارو مصرف کند.

- پایبندی به درمان در موفقیت درمان تاثیر تعیین کننده دارد و بیمار باید همه داروهای خود را در طی درمان بسیار مرتب استفاده کند.

- در مورد درمان هپاتیت سی، اگرچه درمان در ریشه کن کردن ویروس از خون بسیار مؤثر است، ولی نمیتوان با درمان جلوی عفونت مجدد را گرفت، بنابراین اگر بیمار پس از درمان به تزریق مواد، خالکوبی، استفاده از تیغ دیگران یا روابط جنسی با فرد مبتلا، دست بزند، ممکن است دچار عفونت مجدد شود.

- در صورتیکه بیمار اقدام به درمان ننماید ممکن است با گذشت زمان دچار سیروز و سرطان کبد شود.